

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL VALSTYBINĖS KALBOS ĮSTATYMO I-779 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 2.40 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai:

Įmonių pavadinimai moderniam versle funkcionuoja kaip įmonės veidas ar prekės ženklas. Lietuvos verslui konkuruojant visame pasaulyje ir siekiant būti išskirtiniu bei kūrybingesniu, dažnai pasitaiko trukdžiai įmonėms ir organizacijoms pasirinkti siekiamą pavadinimą, nes dabartinis reguliavimas numato Valstybinės lietuvių komisijos vaidmenį, kuris dažnai yra neaiškus, ir ši organizacija pradeda reguliuoti kurioziškai - pvz. nurodydama pavadinime naudoti kablelį. Kalba yra kintanti, priklausoma nuo socialinio konteksto, taip pat kaip ir verslas. Smulkmeniško reguliavimo pavyzdžiai rodo kad šiuo metu Valstybinė lietuvių kalbos komisija turi pernelyg plačius įgaliojimus reguliuoti sritis, esančias už šios institucijos kompetencijos ribų, taigi įmonių ir prekės ženklų kalbinį reguliavimą, kai šių sėkmę ar nesėkmę geriau reguliuoja rinka ir vartotojai.

Siūlomais Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimais siekiama įtvirtinti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos patariamąjį vaidmenį, atsisakant reguliacinio vaidmens įmonių, įstaigų ar organizacijų pavadinimų kūrimo stadijoje. Tokiu būdu Valstybinė lietuvių kalbos komisija galės skirti daugiau lauko sau būdingesnei veiklai, bus mažinamas smulkmeniškas reguliavimas.

Siūlomais įstatymų pakeitimais siekiama atsisakyti ribojimų įmonėms ar organizacijoms pasivadinti raidžių ir skaitmenų deriniais, kurie negali būti suprantami kaip žodžiai. Tai gali būti aktualu skaitmeninės eros įmonėms ir organizacijoms, kurios bando dalyvauti globalioje rinkoje ir siekia turėti kalbine prasme neutralius pavadinimus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Gintautas Paluckas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Valstybinės kalbos įstatymu yra įtvirtintas reguliavimas, kad įmonių ir organizacijų pavadinimai sudaromi laikantis lietuvių kalbos normų ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų. Šiuo metu Lietuvos Respublikos Civilinis Kodeksas numato, kad juridinių asmenų pavadinimai gali būti sudaryti iš raidžių, kurios negali būti suprantamos kaip žodžiai, ir skaitmenų arba jų derinių tik tada, jeigu toks pavadinimas yra nusistovėjęs visuomenėje.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymų projektais siūloma atsisakyti Valstybinės lietuvių komisijos dažnai pernelyg smulkmeniško vaidmens verslo subjektų reguliavime, ypač įmonių ir organizacijų pavadinimų reguliavime. Siūlomais Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimais siekiama įtvirtinti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos patariamąjį vaidmenį, atsisakant reguliacinio vaidmens įmonių, įstaigų ar

organizacijų pavadinimų kūrimo stadijoje. Tokiu būdu Valstybinė lietuvių kalbos komisija galės skirti daugiau lauko sau būdingesnei veiklai, bus mažinamas smulkmeniškas reguliavimas.

Civilinio kodekso pataisomis siūloma, jog juridinio asmens pavadinimas gali būti sudarytas iš raidžių ir skaitmenų tik tuo atveju, jei toks pavadinimas yra nusistovėjęs visuomenėje. Juridiniai asmenys, o ypač verslas dažnai kuria naujas sąvokas, nuostatas, idėjas ir prekės ženklus, tokia nuostata yra pernelyg konservatyvi, ir verčianti verslo įmones savo įmonės pavadinimus registruoti šalyse, kuriose mažiau kalbinių apribojimų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Nebuvo atlikta poveikio vertinimo.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Kriminogeninei situacijai ar korupcijai įtakos įstatymo pataisa neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo pataisomis bus atsisakyta smulkmeniško įmonių ir organizacijų pavadinimų reguliavimo. Tokiu būdu bus palengvinta administracinė našta įmonėms ir sustabdytas smulkmeniškas reguliavimas iš Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pusės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Papildomų teisės aktų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Taip.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Taip.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Papildomų lėšų įstatymo projekto įgyvendinimas nepareikalaus.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Serslo pavadinimas.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia
Seimo nariai

Gintautas Paluckas
Linas Jonauskas
Rasa Budbergytė
Julius Sabatauskas
Algirdas Sysas
Orinta Leiputė
Domas Griškevičius
Eugenijus Sabutis